

Asia: VN/35773/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi yrityksille myönnettävästä kansainvälistymisavustuksesta vuosina 2024-2030

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomalainen veneala elää ja työllistää pienillä paikkakunnilla ympäri Suomea viennin ansiosta. Viennin osuus on peräti 80 % Suomessa valmistettujen veneiden arvosta. Siksi Venealan Keskusliitto suhtautuu äärimmäisen kriittisesti luonnokseen, joka jatkaa hallituksesta toiseen jatkunutta kansainvälistymisavustusten leikkauslinjaa. 2000-luvulla yhteishankkeisiin myönnettiin tukia vuosittain noin 18 Meur (TEM selvitys yhteishankkeista 2005). Tässä luvussa oli mukana vielä vientirenkait, jotka lopetettiin 2010-luvulla. Leikkausten tiellä jatkaminen vie pohjan pois viennin edistämiseltä erityisesti niillä aloilla, kuten venealalla, joissa messunäkyvyys on kriittinen PK- ja midcap-yritysten kansainvälisen uskottavuuden kannalta.

Huolissamme korostuu erityisesti:

- jatkossa vain yksi messu per kalenterivuosi olisi tuen piirissä
- kansainvälistymisavustuksen määrärahat putoaisivat 40 %:
- PK-yritysten tuki putoaisi 40 % tasolle (samalle tasolle kuin midcapit)
- jatkossa tuen edellytyksenä olisi, että yritys työllistää vähintään kaksi henkilötyövuotta
- messujen kahdensuuntaiset logistiikkakulut pudotettaisiin tukikelpoisten kulujen listalta pois

Vientibrändin ja kansainvälisen presenssin rakentaminen vaatii resursseja, systemaattisuutta ja jatkuvuutta. Vain yhdellä vientimessulla vuodessa on mahdotonta rakentaa brändiä ja saada panoksella vaikuttavuutta. Määrärajoitus kannustaisi panostamaan vain yhteen tuttuun ja turvalliseen vaihtoehtoon. Venealan yrityksille messunäkyvyys on kriittinen ja uskottavan brändin rakentaminen erittäin kilpailuilla kansainvälisillä markkinoilla vaatii pitkäjänteistä työtä ja näkyvyyttä

myös valittujen kohdemaiden messuilla. Vakuuttavan brändin rakentaminen auttaa rakentamaan jakelukanavia venealalla tehokkaammin kuin erilaiset kohdemarkkinoiden jakelukanavaselvitykset.

PK-yritysten saama avustus olisi syytä pitää 50 % tasolla. Midcapien saama tuki lasketaan 40 % perusteella, mikä on perusteltua tuen kohdentamisella enemmän PK-yrityskenttään, mutta myös suuryritykset olisi syytä saada avustuksen piiriin silloin, kun ne ovat mukana valovoimaisena veturina ryhmässä ja siten tukevat PK-yritysten näkyvyyttä. Tukiprosentti voi olla pienempi, mutta riittävä, jotta se toimii kannustimena osallistua yhteishankkeisiin PK-yritysten kanssa.

Yksinyrittäjät olisi hyvä pitää kansainvälistymisavustuksen piirissä - nimenomaan työllistämisaikutustahan viennillä tavoitellaan ja jos yksinyrittäjät saavat viennin avulla kasvua ja työllistettyä henkilökuntaa, niin sitä pitää ehdottomasti edistää. Ymmärrämme kyllä, että kaikki yksinyrittäjät eivät kykene kansainväliseen kasvuun, mutta pienikin yritys, joka on selkeästi ns. Born Global ja tavoittelee kansainvälistä kasvua, olisi hyvä saada kansainvälistymisavustuksen avulla kasvuun.

Voittoa tuottamattomat toimialayhdistykset olisi saatava takaisin Business Finlandin kansainvälistymisavustusten piiriin – Venealan Keskusliitto ja moni muu toimialayhdistys edistää vientimessuilla ja muulla vienninedistämisellään Suomen toimialakohtaista maabrändiä ja sitä kautta vientiä, eli toiminta tähtää nimenomaan suomalaisten yritysten menestykseen maailmalla. Tältä toiminnalta vietiin rahoitus 1.1.2022 poistamalla yhdistykset vientitukikelpoisten yritysten listalta, mikä on pakottanut pienentämään vientimessujen osastoja ja näkyvyyttä. Suomen lainsäädännön mukaan myös yhdistykset saavat tehdä liiketoimintaa, jota verotetaan liiketoimintaperusteisesti. Tämä tasapuolisuus ei kuitenkaan enää näy viennin tukijärjestelmässä.

Messujen logistiikkakulut on pidettävä tuen piirissä. Venealan tuotteissa messujen sivukulut voivat olla merkittävästi korkeammat kuin itse messuille osallistumisen kulut. Veneiden logistiikka vaatii raskaan operaation, mutta venemessuille osallistuminen ilman venettä on yrityksen uskottavuuden kannalta erittäin haitallista. Osa tuotteista jää kohdemarkkinalle, joten ne eivät ymmärrettävästi ole tänä päivänäkään tuen piirissä, mutta kahdensuuntaisten logistiikkakustannusten pudottaminen kokonaan pois tuen piiristä heikentäisi yritysten kykyä ottaa riskiä ja heikentäisi suomalaisten yritysten messuosastojen näkyvyyttä ja erottautumiskykyä.

Yritysrhmien toteuttamat vaikuttaja- ja lehdistövierailut Suomeen ja yleensäkin vientiä edistävät tapahtumat Suomessa olisi saatava Group Explorer tai muun vastaavan avustuksen piiriin. Yritysrhmien toteuttamat vaikuttaja- ja lehdistövierailut Suomeen ovat tehokas keino rakentaa vientiyritysten näkyvyyttä kohdemarkkinoiden asiakkaiden ja potentiaalisten jakelukumppanien silmissä. Vierailut generoivat artikkeleita julkaisuissa ja artikkelit tuovat yritykset ja niiden tuotteet esiin positiivisessa valossa ja uskottavammin ja kustannustehokkaammin kuin ostettu mediamainonta. Suomalainen veneala on tehnyt kansainväliselle medialle suunnattujen alan yhteisten koeajotapahtumien avulla vienninedistämistä menestyksekkäästi jo 1970-luvun

alkupuolelta saakka, ja sitä kautta auttanut rakentamaan pienistäkin yrityksistä uskottavia brändejä kansainvälisillä markkinoilla. Lisäksi venealan koeajotapahtumat ovat auttaneet nostamaan Suomen saariston ja järvisuudun näkyvyyttä veneilevien matkailijoiden joukossa.

Ymmärrämme valtiontalouden tasapainotuksen tarpeet ja sen, että kansainvälistymisavustukset ovat yksi kokonaisuus monesti kritisoitujen yritystukien joukossa. Viennin tuen leikkaukset vaikuttavat kuitenkin suoraan suomalaisten yritysten aktiivisuuteen ja kykyyn panostaa kansainväliseen kasvuun. Messupanostusten pienentyminen johtaa väistämättä huonompaan näkyvyyteen kohdemarkkinoilla, mikä rajoittaa kasvua ja myös vientiyrityksen uskottavuutta potentiaalisten jälleenmyyjien silmissä. Tämä saavuttamatta jäävä kasvu on pois verotuloista ja työllisyydestä. Suomi elää viennistä. Suomalaisille venevalmistajille vienti on elinehto ja kun kyseessä on syklinen ala, jossa asiakaskysyntä on 2023–2024 laskenut merkittävästi ainakin hetkellisesti, niin kansainvälistymisavustusten leikkaamisella 2024–2030 on potentiaalisesti vakavia seurauksia.

12.1.2024

Jarkko Pajusalo

toimitusjohtaja

Venealan Keskusliitto Finnboat ry

Pajusalo Jarkko
Venealan Keskusliitto Finnboat